

Ключові слова: земельні відносини; земельний спір; гарантії прав на землю; земельна ділянка.

Ключевые слова: земельные отношения; земельный спор; гарантии прав на землю; земельный участок.

Key words: Land relationships, land dispute, guarantees of land rights, land parcel.

ЗАВЕРЮХА МАРИНА МИХАЙЛІВНА

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри аграрного, земельного та екологічного права,
кандидат юридичних наук*

НАЦІОНАЛЬНІЙ ІНВЕНТАРИЗАЦІЇ ЛІСІВ В УКРАЇНІ БУТИ

Ліс являється важливою стійкою екосистемою серед природних багатств нашої держави. Виконуючи екологічну, економічну (ресурсну), соціальну функцію ліс є незамінною складовою навколишнього природного середовища. Багаторічне безгосподарне лісокористування призвело до значного погіршення стану лісового фонду нашої країни. Саме тому з метою раціонального використання та належної охорони постає питання національної інвентаризації лісів в Україні. Являється очевидним, що її проведення обумовлено потребою в удосконаленні державного обліку лісів. Саме проведення інвентаризації дасть змогу зібрати статичну інформацію про стан лісів України, а повторно дасть змогу оцінити динаміку цих показників, що безпосередньо вплине на лісову політику нашої країни в цілому.

Слід відмітити, що національну інвентаризацію лісів проводять усі країни Європейського Союзу, закладено понад 500 тис. пробних ділянок на рівні Співтовариства. В Україні також існує об'єктивна необхідність проведення інвентаризації, про яку йшла мова в попередніх працях автора [1]. Так, приміром, у сусідній Польщі Законом про ліси від 28 вересня 1991 р. визначено, що плани розвитку польських державних лісів складаються після ретельної їх інвентаризації та оцінки поточного стану. Лісівники оцінюють такі особливості лісу як: структура, вік, видовий склад, стан здоров'я дерев, стан ґрунту, ділянки і т. д. [2]. Доречно зазначити, що вперше на державному рівні питання проведення національної інвентаризації лісів в Україні було піднято в Указі Президента України «Про додаткові заходи щодо розвитку лісового господарства» від 7 лютого 2004 р., де передбачалося протягом 2004–2007 років організувати проведення Державним комітетом лісового господарства України суцільної інвентаризації лісів.

Визначення інвентаризації лісів міститься в ч. 1. ст. 55¹ Лісового кодексу України: «Національна інвентаризація лісів – система вибірково-статистичних обстежень лісового фонду України, спрямована на отримання обґрунтованої узагальненої інформації щодо лісів для потреб

планування, у тому числі стратегічного, ведення лісового господарства, державного лісового кадастру, моніторингу лісів» [3]. Так, на виконання Закону України від 02 червня 2020 р. № 643-IX «Про внесення змін до Лісового кодексу України щодо проведення національної інвентаризації лісів» Кабінет Міністрів України прийняв постанову від 21 квітня 2021 р. № 392 «Про затвердження Порядку проведення національної інвентаризації лісів та внесення зміни у додаток до Положення про набори даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних» [4]. Постанова набула чинності 27 квітня 2021 р. Відповідно до пояснювальної записки даної постанови, наразі актуальної інформації про стан лісів немає, адже державний облік лісів був проведений в 1996 та 2011 роках. Реалізація положень постанови потребує виділення коштів з Державного бюджету України. Потреба в коштах на цикл інвентаризації (5 років) складає 58,3 млн грн [5]. Виконання покладено на ВО «Укрдержліспроєкт», який знаходиться у підпорядкуванні Державного агентства лісових ресурсів України.

Відповідно до даної постанови інвентаризація лісів проводиться на всій території України в мережі інвентаризаційних ділянок, розмір таких ділянок складає квадрати розміром 5000 × 5000 метрів, у кожному з яких у випадковому порядку розміщується один інвентаризаційний тракт з урахуванням смуги завширшки 250 метрів за периметром квадратів, у якій не можуть бути розміщені інвентаризаційні ділянки.

Інвентаризація лісів проводиться за такими етапами:

- 1) підготовчі роботи;
- 2) польові роботи;
- 3) камеральні роботи.

Окрім того в постанові визначені питання контролю і нагляду за порядком проведення інвентаризації, формат закріплення результатів проведення інвентаризації (аналітичний звіт, до якого додаються аналітичні таблиці).

Не зважаючи на критику даного нормативно-правового акту, яка все частіше зустрічається у ЗМІ, на нашу думку, прийняття постанови є кроком вперед в розрізі реформування лісової галузі. Ліси України є національним багатством нашої країни і потребують шанобливого ставлення до себе. Маємо сподівання, що із закінченням національної інвентаризації лісів, ми отримаємо всебічну, об'єктивну, достовірну інформацію про стан нашого зеленого золота.

Список використаної літератури:

1. Заверюха М. М. Щодо перспектив проведення національної інвентаризації лісів в Україні / М. М. Заверюха // Розвиток аграрного, земельного та екологічного права на зламі тисячоліть : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 18–19 травня 2018 р.) / За заг. ред. д. ю. н., проф. В. М. Єрмоленка. – К., 2018. – С. 330–333.
2. Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU19911010444>

3. Лісовий кодекс України від 21 січня 1994 р. в редакції від 8 лютого 2006 р. № 3852-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 21. – Ст. 170.
4. Про затвердження Порядку проведення національної інвентаризації лісів та внесення зміни у додаток до Положення про набори даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних : постанова Кабінету Міністрів України від 21 квітня 2021 р. № 392 // Урядовий кур'єр. – 2021. – № 80.
5. Пояснювальна записка до проекту постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку проведення національної інвентаризації лісів». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dklg.kmu.gov.ua/forest/document>

Ключові слова: ліс, національна інвентаризація лісів, лісокористування, лісове законодавство, права охорона лісів.

Ключевые слова: лес, национальная инвентаризация лесов, лесопользование, лесное законодательство, правовая охрана лесов.

Key words: forest, national forest inventory, use of forest, forest legislation, legal protection of forests.

СТАНЧАК ОЛЬГА ІГОРІВНА

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
аспірантка кафедри земельного, аграрного та екологічного права*

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПЕРЕХОДУ ТА ОФОРМЛЕННЯ ПРАВА КОРИСТУВАННЯ ЗЕМЕЛЬНОЮ ДІЛЯНКОЮ В ПОРЯДКУ СТ. 120 ЗК УКРАЇНИ ТА СТ. 7 ЗУ «ПРО ОРЕНДУ ЗЕМЛІ»

Конституція України визначає землю основним національним багатством і об'єктом права власності Українського народу. На сучасному етапі розвитку ринкової економіки України, значної уваги потребує питання вдосконалення правового механізму реалізації та оформлення прав на землю, у тому числі оформлення права користування земельною ділянкою при переході права власності на розташований на ній об'єкт нерухомого майна.

Відповідно до ч. 2 ст. 120 Земельного кодексу України (далі по тексту – ЗК України) визначено: якщо жилий будинок, будівля або споруда розміщені на земельній ділянці, що перебуває у користуванні, то в разі набуття права власності на ці об'єкти до набувача переходить право користування земельною ділянкою, на якій вони розміщені, на тих самих умовах і в тому ж обсязі, що були у попереднього землекористувача.

Згідно з положеннями ч. 3 ст. 7 Закону України «Про оренду землі» № 161-ХІV до особи, якій перейшло право власності на житловий будинок, будівлю або споруду, що розташовані на орендованій земельній ділянці, також переходить право оренди на цю земельну ділянку. Договором, який передбачає набуття права власності на житловий